

Mike Gayle

Het jaar na jou

Een vader. Zijn kinderen. En het jaar dat alles veranderde.

ISBN 978-90-225-7980-0

ISBN 978-94-023-0842-6 (e-book)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *The Hope Family Calendar*

Oorspronkelijke uitgever: Hodder & Stoughton Ltd, Londen

Vertaling: Carolien Metaal

Omslagontwerp: Wil Immink Design

Zetwerk: ZetSpiegel, Best

© 2016 Mike Gayle

Nederlandstalige uitgave © 2017 Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor mijn meiden. Bedankt dat jullie zijn wie je bent.

Deel 1

‘Iemand die zijn verdriet verbergt, vindt er geen remedie voor.’

– Turks gezegde

1

Als ik vaker thuis kon zijn, zou ik dat wel doen

Tom

Het was al laat toen ik thuiskwam uit mijn werk. Thuis – het is maar dat je het weet – is een huis met vier slaapkamers in Reigate, Surrey. Laura had het gevonden. Volgens mij was het nog niet eens officieel in de verkoop toen ze me er mee naartoe nam. De eigenaar, een oudere dame die er heel haar leven had gewoond, was schijnbaar rustig in haar slaap overleden. Omdat ze geen testament had nagelaten, was zo'n bedrijfje dat erfgenamen opspoort zich ermee gaan bemoeien. In ruil voor een percentage van de opbrengst hadden die 'heir hunters' een boekhoudster van middelbare leeftijd in Llanelli op de hoogte gebracht van het feit dat ze een compleet huis had geërfd van een oudtante die ze nooit ontmoet had. Aangezien zij er niet aan moest denken om te verhuizen naar een slaapstadje in Surrey, had de boekhoudster een gerenommeerde makelaar gebeld om het pand in de verkoop te doen en die had de laatste gegevens nog niet genoteerd of Laura kwam binnenlopen, hoogzwanger en het huren spuugzat. We gingen er nog dezelfde avond kijken en Laura werd er meteen verliefd op.

Het eerste wat ze de volgende ochtend deed, was mij ervan overtuigen de vraagprijs te bieden, ook al moest er van alles aan het huis gebeuren. Het was een grote gok, maar die bleek meer dan de moeite waard, want uiteindelijk woonden we in een huis dat we ons, na het aantrekken van de markt, met geen mogelijkheid hadden kunnen veroorloven. Maar dat was typisch Laura; op de een of andere manier veranderde alles wat ze aanraakte in goud.

Hoe dan ook, zoals ik al zei, ik was net thuis van mijn werk of, beter gezegd, van een etentje met twee talentenjagers die de hele avond de loftrumpet hadden gestoken over hun cliënten om hen in een van mijn programma's te krijgen. Ik ben tv-producent van beroep, en ik doe voornamelijk amusementsdingen, van die programma's waar mensen graag op zaterdagavond naar kijken. Sterker nog, toen er een profiel van mij verscheen in het tijdschrift *Broadcast*, gebeurde dat onder de kop MISTER SATURDAY NIGHT.

Het was stil in huis en ik had ook niet anders verwacht. Als de meiden het voor het zeggen hadden gehad, zouden ze opblijven tot hun ogen vanzelf dichtvielen, maar gelukkig was dat niet zo. Ze hadden Linda. En ik denk dat Linda hen ook had. Het was een overeenkomst die voor alle betrokkenen goed werkte. Het fijnste aan Linda was dat ze altijd vroeg onder de wol ging. Als het aan haar lag, zocht ze het liefst rond een uur of tien haar bed op, wat betekende dat ik de benedenverdieping de meeste avonden voor mezelf had als ik het goed timede. Maar dat was vanavond niet zo. Toen ik met een fles rode wijn in de ene hand en een leeg glas in de andere bij het aanrecht stond en me omdraaide, zag ik Linda gehuld in haar pluizige, blauwe stippeltjesbadjas in de deuropening staan.

'Fijne dag gehad?'

'Een lange dag.' Ik zuchtte en zette zowel de fles als het lege glas terug op het aanrecht. 'Kun je niet slapen?'

'Eigenlijk ben ik wakker gebleven tot je thuiskwam. Heb je even? Er is iets waar ik nogal dringend met je over moet praten en, nou ja, blijkbaar heb je de berichten die ik je de afgelopen tijd gestuurd heb niet ontvangen.'

De moed zonk me in de schoenen. De hele taxirit van het station naar huis had ik alleen maar gedacht aan dit volgende uur van mijn leven; ik ging een groot glas wijn voor mezelf inschenken, een muzikje opzetten, in het halfduister op de bank in de keuken zitten en mijn uiterste best doen om helemaal nergens aan te denken. Maar dat kon ik nu wel schudden. Daar had Linda wel voor gezorgd.

Uitgerekend op de bank waar ik van mijn glas rode wijn had moeten genieten, gingen we zitten om te praten. Ik keek opzij naar Linda. Ken je dat? Dat je iemand aankijkt en het opeens tot je doordringt dat die er heel anders uitziet dan je in je hoofd had? Nou, in mijn hoofd was Linda een jeugdige vrouw van zesenzestig. Jawel, ze had grijs haar en een gerimpelde huid, maar er zat altijd een twinkeling in haar ogen en een hupje in haar tred, en haar lach was net niet schunnig. Maar de vrouw die nu naast me zat, leek eerder auditie te doen voor de rol van ‘oude dame’ in een komedie – niet zozeer een met een leesbrilletje en een rollator, maar veel scheelde het niet. Ze oogde oud. Echt oud. Oud in de zin van dat als ze stierf, je zou denken: ze heeft in ieder geval een lang leven gehad. Zesenzestig is helemaal niet oud tegenwoordig. Of zou dat in ieder geval niet moeten zijn. Ik vroeg me af of ze, net als ik, de laatste tijd slecht geslapen had. Van een paar doorwaakte nachten kun je er gemakkelijk wat jaartjes bij krijgen. Even overwoog ik haar een slaappil aan te bieden, die ik tijdens mijn laatste zakenreis naar de vs op de kop had getikt, maar ik zag dat ze wachtte tot ik zou vragen wat er was. Met een behoorlijke portie tegenzin deed ik dat dus maar.

‘Het gaat over het weekend na het komende.’ Ze nam me onderzoekend op om te kijken of de datum in kwestie me iets zei, alsof ze dacht dat het me misschien ontschoten was. ‘De meisjes hebben met mij besproken wat ze graag zouden willen doen, en ze zeiden dat ze naar Southwold wilden. En, nou ja, dat lijkt mij een geweldig idee. Je weet hoe dol Laura op Southwold was.’

Linda had gelijk. Laura is altijd gek geweest op Southwold. Als

ze de boel de boel wilde laten, ging ze het liefst daarnaartoe, zelfs al voordat de meiden er waren. Ze had het er vaak over gehad dat ze daar wilde gaan wonen als we gestopt waren met werken, zodat als de meiden ouder waren en een eigen gezin hadden, wij lange strandwandelingen konden maken met onze kleinkinderen. Southwold was Laura's plekje, dus waar konden we haar beter herdenken dan daar? Ik was er dan ook helemaal voor, tot op zekere hoogte.

'Dat is inderdaad een geweldig idee. Dat moet je zeker doen. Verwen ze maar lekker, dat hebben ze verdiend.'

'Dus jij gaat ook mee?'

'Ik? Ik zou het heerlijk vinden, Linda, echt waar, maar gezien de huidige situatie op mijn werk, met twee programma's in productie, één in voorproductie en meer formats in ontwikkeling dan we aankunnen, kan ik echt met geen mogelijkheid vrij nemen. Je hebt zelf gezien hoe weinig ik thuis ben in het weekend.'

'Dat is me opgevallen, ja,' zei Linda pinnig. 'Je zou bijna denken dat je op dat kantoor woont, als je ziet hoeveel tijd je er doorbrengt. Moet je nou echt zo hard werken? De meisjes missen je verschrikkelijk.'

'En ik hen ook,' antwoordde ik. 'En ik beloof je dat ik, zodra het wat rustiger wordt, er echt even tussenuit ga met de meiden. Naar een bijzondere plek. Ik zie het al helemaal voor me: de meiden die de hele dag het zwembad in springen en uit klimmen, jij nippend aan een cocktail en zonnebadend in een strak niemendalletje.'

Een paar jaar geleden zou ze in de lach zijn geschoten door dat strakke niemendalletje, maar nu kon er niet eens een glimlachje af. Niets. Sterker nog, ze werd zichtbaar kwaad.

'Waarom neem je me niet serieus?'

'Dat doe ik wel.'

'Die meisjes hebben jou nodig, Tom, ze hebben jou als vader nodig en de laatste tijd ben je er gewoon nooit.'

'En ik heb je al gezegd dat ik moet werken, Linda. Als ik vaker thuis kon zijn, zou ik dat wel doen.'

Ze schudde haar hoofd. ‘Ik wist dat je dat zou gaan zeggen... en daarom heb ik het heft maar in eigen handen genomen.’ Ze staarde me tartend aan. Dit was geen bluf; ze had iets stiekems gedaan, iets wat ik in de verste verte niet had zien aankomen.

‘Waar heb je het over?’ vroeg ik met een gespannen ondertoon. ‘Ik moest wel.’

‘Wat heb je gedaan?’ De paniek klonk door in mijn stem.

‘Ik heb vanmorgen je baas gebeld en geëist dat hij je vrij zou geven.’

Ik hield op met doen alsof ik rustig was. ‘Wát heb je gedaan?’

‘Je zei net zelf dat je mee zou gaan als je niet hoefde te werken. Nou, voilà: hij zegt dat je dat weekend vrij kunt nemen. Volgens hem was het geen enkel probleem. Hij was er zelfs nogal mee in zijn nopjes.’

Ik was zo woest, zo des duivels, dat ik ging staan, maar terwijl ik dat deed, kwam een al even laaiende Linda ook overeind. Als een lachwekkend stel bokscers stonden we uitdagend tegenover elkaar, ik met mijn één meter drieëntachtig en zij met haar één meter vijfenzestig.

‘Waar haal je het recht vandaan om zoiets te doen?!’

‘Waar haal jij het recht vandaan om je zo egoïstisch te gedragen?! Je dochters hebben behoefte aan dat weekend, Tom. Ze hebben er behoefte aan dat jij bij hen bent als ze hun moeder herdenken. Ik maak me zorgen om hén, niet om jou. Zij hebben dit nodig. En als ik de boel een beetje moet besodemieteren om jou met hen mee te laten gaan naar Southwold, dan doe ik dat, verdomme! Ik ben de enige grootouder die de meisjes hebben, dus ik doe goddomme álles wat nodig is om hen gelukkig te maken.’

Linda

De rest van die week praatte Tom niet meer met me. Als tactiek zou het waarschijnlijk meer invloed op me hebben gehad als hij juist lange gesprekken tijdens het eten had gevoerd, want we praatten de laatste tijd überhaupt al nauwelijks met elkaar. In de

loop van het jaar dat ik bij hem en de meisjes woonde, was mijn relatie met hem vervormd tot een nerveus makende mengeling van huishoudster, kinderverzorgster en (platonische) reserve-echtgenote. Ik maakte het huis schoon, waste en streek kleren en zorgde voor zijn kinderen, en in ruil daarvoor had ik van hem een eigen kamer gekregen, betaalde hij alle rekeningen en gaf me meer huishoudgeld dan ik ooit zou kunnen opmaken. We waren geen vrienden meer, althans niet meer zoals vroeger, hoewel je ons ook geen vijanden kon noemen. We waren gewoon twee opzichzelfstaande mensen, die watertrappend in een bodemloze zee mijlener van de kust reddeloos verloren waren en met de dag vermoeider werden.

Het was allemaal zo anders geweest toen we elkaar net hadden leren kennen. Dat was in de zomer van 1997, toen Laura aan haar laatste jaar fotografie bezig was in Londen. Ik had het net, na negen maanden, uitgemaakt met Tony, nadat ik ontdekt had dat zijn relatie met zijn ex lang niet zo voorbij was als hij me had voorgespiegeld, en dus had Laura me uitgenodigd een paar dagen bij haar te komen logeren. Omdat ik dat weekend wanhopig graag iets anders wilde dan treuren over het stranden van de zoveelste relatie, had ik de kans met beide handen aangegrepen en was die vrijdag meteen na mijn werk naar Londen gegaan.

De volgende ochtend ging ik met Laura winkelen in Oxford Street en later, tijdens de lunch in een leuk tentje aan Monmouth Street, vertelde ze me honderduit over de nieuwe man in haar leven: Tom Hope. Tom, vertelde ze me, was vijfentwintig en kwam van oorsprong uit Reading, maar woonde al vier jaar in Londen en werkte als programmaontwikkelaar voor een televisieproductiebedrijf. Ze vertelde me dat hij lang en knap was, en veruit de liefste man die ze ooit had ontmoet. Als de altijd bezorgde moeder vroeg ik haar wat zijn ouders voor de kost deden, in de hoop dat ze beter waren dan de vorige: een hippieachtig stel dat me zonder blikken of blozen vijf minuten nadat we hadden kennisgemaakt 'een peuk' aanbood. Laura vertelde me dat Toms moeder ervan-

door was gegaan met een andere man toen hij nog klein was en dat zijn vader twee jaar geleden overleden was na een lange strijd tegen longkanker. Hoewel ik wist dat hij volwassen was en het ongetwijfeld allemaal allang had verwerkt, was het zo'n droevig verhaal dat ik zonder dat ik het wilde medelijden met die arme jongen kreeg. Zelfs volwassen kinderen hebben hun ouders nodig. Zelfs jonge, zelfstandige mannen als Tom hebben een moeder nodig.

Na de lunch gingen we terug naar Laura's flat in Hammersmith en zag ik al haar huisgenoten weer, onder wie haar beste vriendin Marina, die ze op haar eerste studiedag had leren kennen. Het grote leeftijdsverschil tussen Laura's vriendinnen en mij weerhield ons er niet van een paar flessen wijn open te trekken en lekker los te gaan over mannen en dergelijke. De dames hadden allemaal een mening over mijn recente ervaring met Tony en opgezweept door de *vino* begonnen we allerlei plannen te bekokstoven om wraak te nemen. En wie belde er toen naar Laura's vaste lijn? Het onderwerp van gesprek. Hij zei dat hij met me moest praten en tegen beter weten in stemde ik daarmee in. Laura en haar huisgenoten voelden wel aan dat ik daar even alleen voor moest zijn, dus die vertrokken naar de supermarkt om wat dingen te kopen voor het avondeten.

Mijn telefoongesprek met Tony was in alle opzichten net zo slopend als ik verwacht had, maar ik bleef tot het eind mijn poot stijf houden: het was over tussen hem en mij. Maar toen ik na afloop alleen op Laura's kamer terugkeek op de tijd die ik verspild had aan de zoveelste drol van een vent, kon ik alleen maar bedenken hoe ongelukkig ik mijn hele leven in de liefde was geweest. Als ik niet beter wist, zou ik denken dat er een vloek op me rustte. Vóór Tony had ik Andrew (die een eind maakte aan onze tweejarige relatie nadat hij gevallen was voor zijn secretaresse), vóór Andrew had ik Christopher (die niet zozeer naar mij verlangde, als wel naar een gratis oppas voor zijn kinderen), vóór Christopher had ik Stephen (die het heerlijk leek te vinden mijn gemoedsrust te

verpesten door opeens in woede uit te barsten en dan weer poeslief te zijn) en vóór Stephen had ik Edward (die, net als Tony, een ex had die allesbehalve dat bleek te zijn). De lijst met losers werd steeds langer en besloeg meer dan veertig jaar, maar helemaal bovenaan stond degene die het balletje aan het rollen had gebracht – de grootste schoft van allemaal – Frank Smith, Laura’s vader: de allereerste man die mijn hart echt finaal aan diggelen had geslagen.

Midden in dit pijnlijke gemijmer ging de deurbel; niet gewoon een of twee keer, maar wel vijf keer snel achter elkaar! In het gunstigste geval was ik nou niet bepaald het type dat het fijn vond om gestoord te worden tijdens het nadenken en op dat moment was ik al helemaal niet in de stemming om met me te laten spotten, dus ik liep kwaad de trap af en zwaaide de voordeur wijd open om degene die had aangebeld ervan langs te geven. Voor de deur stond een lange man met een vriendelijk gezicht, die ietwat sjofel gekleed was. Door Laura’s beschrijving vermoedde ik al wie hij was, en de fles bubbels in zijn handen én het bosje bloemen van het benzinestation bevestigden dat alleen maar: dit was Laura’s nieuwe vlam.

De verwarring op zijn gezicht was groot. ‘Ik denk dat er iets mis is gegaan. Ik had aangebeld op nummer drie.’

‘Ja, dat weet ik, mijn oren tuiten er nog van.’

‘Dus... u kent Laura Wood?’

Ik schoot in de lach en trok een wenkbrauw op. Het was lullig van me, maar ik kon het gewoon niet laten. ‘Ik mag het hopen.’

Het duurde even voor het kwartje viel. ‘O, u bent zeker Laura’s moeder?’

Ik knikte. ‘En dan moet jij Tom zijn. Moest jij niet werken dit weekend?’

‘We waren vroeg klaar. En ik was helemaal vergeten dat u vandaag zou komen. Dus ik ga maar weer.’

‘Doe niet zo gek. Laura en haar vriendinnen zijn even weg, maar je bent van harte welkom om binnen op haar te wachten, als je dat wilt.’

Je had de paniek in zijn ogen moeten zien. Een beetje over koe-tjes en kalfjes praten met de moeder van zijn nieuwe vriendin? Volgens mij had hij nog liever de bos bloemen opgegeten.

‘Nee, echt, ik kom later wel terug,’ zei hij met een rood hoofd. Hij stak de bubbels en de bloemen mijn kant uit. ‘Wilt u die voor mij aan Laura geven?’

‘Dat kun je zelf doen,’ zei ik. ‘Ze staat achter je.’

Aan het formaat van de grijns die op Laura’s gezicht verscheen zodra ze Tom zag, kon ik duidelijk zien dat ze verliefd was. Het was alsof ze vanbinnen werd verlicht en dat wel naar buiten móést uitstralen. Als iemand je zó gelukkig kon maken door alleen maar onverwacht voor je deur te staan, dan moest je wel de hoofdprijs te pakken hebben, dat kon niet anders.

Met haar armen om zijn nek boorde Laura haar ogen in die van Tom alsof ze in zijn ziel kon kijken. ‘Ik heb je gemist, Tom Hope.’

Ze begonnen te zoenen en waren daar waarschijnlijk nog een tijdje mee doorgestaan als het Tom niet opeens te binnen was geschoten dat ik nog in de deuropening stond.

‘Eh... Laura, je moeder is hier.’

Laura lachte. ‘Dat weet ik; ik heb haar uitgenodigd.’

‘Maar...’

‘Je krijgt er de zenuwen van, hè?’

Tom knikte.

‘Dat is nergens voor nodig,’ zei ze, terwijl ze zich naar mij toe draaide. Ze zag er op dat moment zo prachtig uit, zo gelukkig, dat ik mijn ogen niet van haar af kon houden. ‘Je bijt niet, toch, mam?’

‘Nee,’ antwoordde ik met een knipoog naar Tom. ‘Tenminste, niet erg hard.’

De soepele manier van kennismaken leek de toon te hebben gezet voor het vervolg van onze relatie en naarmate Tom en Laura dichter naar elkaar toe groeiden, werd ook mijn band met Tom hechter. Toen Laura en ik het jaar erna op vakantie gingen, was ik degene die erop stond dat Tom ook meeding, en toen Laura’s opa een paar maanden later overleed, leek het niet meer dan vanzelf-

sprekend dat Tom zou spreken op de begrafenis, want tegen die tijd behoorde hij praktisch tot de familie. En toen Tony weigerde het geld terug te betalen dat ik hem van mijn spaarrekening geleend had voor zijn drukwerkbedrijfje, reed Tom zonder dat ik iets gezegd had met een paar vrienden naar York om hem ervan te overtuigen de lening met rente terug te betalen.

En het ging niet alleen om de dingen die hij deed, maar ook om hoe hij was. Hij vond het heerlijk om mensen aan het lachen te maken, hij werkte hard en wist zich in alle situaties te redden. En wat betreft zijn manier van omgaan met Laura had ik me eerlijk gezegd geen plichtsgetrouwere, vriendelijker en liefhebbender partner voor mijn prachtige meisje kunnen wensen. Als er wat de liefde betreft op mij een vloek rustte, dan zag het er dankzij Tom naar uit dat Laura ongelooflijk gezegend was.

Toch moet ik bekennen dat ik, toen Laura me vertelde dat ze zwanger was, in eerste instantie schrok. Het was tenslotte niet gepland – ze waren pas twee jaar samen en ze was nog maar vieren-twintig. Als alleenstaande moeder wist ik uit eigen ervaring dat het opvoeden van een kind geen peulenschil was, zelfs niet met de extra luxe van een liefhebbende, behulpzame partner.

‘We redden het wel, mam,’ zei ze, alsof ik me druk maakte over niets. Ze was afgezien van haar tienertijd altijd zo zeker van zichzelf geweest, dat meisje, zo overtuigd dat ze onverwoestbaar was. Dat was wat mij betreft haar mooiste karaktertrek, omdat die zo atypisch was voor mij.

‘Maar hoe zit het dan met je fotografie?’ vroeg ik. ‘Je bent pas net aan een carrière begonnen. Hoe moet je die verder opbouwen als je nu een kind krijgt?’

‘Ik zal doen wat ik kan,’ antwoordde ze. ‘En als het niet blijkt te lukken, ga ik iets anders doen, geen punt. Dingen gaan niet altijd volgens plan, mam, maar weet je? Dat wil ik ook helemaal niet. Ik heb een heel leven voor me, meer dan genoeg tijd om dromen na te jagen, maar op dit moment zijn Tom en die kleine krummel in mijn buik de enigen die ertoe doen.’

Die 'kleine krummel' kwam acht maanden later op de wereld, in de vroege uurtjes van 2 februari. Ze noemden haar Evie en ze was de blakendste baby die ik ooit had gezien. Je hoefde alleen maar haar aandacht te trekken en dan lachte ze naar je alsof je voor haar de liefste op de hele wereld was. Vijf jaar later werd de komst van Evie gevolgd door die van nog zo'n kleine krummel, om tien over vier 's middags op 3 september. Ze noemden haar Lola en ik werd op slag verliefd op mijn kleine Lo.

Hoewel Laura relatief gezien nog jong was, voelde ze zich als moeder als een vis in het water. Ze was een natuurtalent en leek meer te genieten van het moederschap dan van fotograferen. En hoewel er perioden waren dat ik me afvroeg of ze niet te vroeg te veel hooi op haar vork had genomen, gebeurde dat maar heel weinig en zat er heel veel tijd tussen. Het grootste deel van de tijd leek ze veel gelukkiger en levendiger dan ik haar ooit gezien had, en uit alles wat ze voor de kinderen deed, sprak een innerlijke vastberadenheid hun alles te geven wat ze kon.

En wat mij betreft: zeggen dat die meisjes mijn leven veranderden, is het understatement van de eeuw. Ze waren de lichtpuntjes die alle sombere hoeken en gaten van mijn leven beschenen. Ik maakte me niet druk meer over oud worden zonder man, ik hield op met mopperen over de slechtgemanierde basisschoolkinderen aan wie ik les gaf, hun al net zo slechtgemanierde ouders en de schijnbaar eindeloze stroom eisen die de leiding aan me stelde. Nu ik oma was, maakte het allemaal niets meer uit. Na een leven vol kommer en kwel had ik eindelijk een geluk dat niemand me meer kon afnemen.